

рівних умовах призведе до зростання обсягу електронних операцій на 971,88 млн. грн.

Міра якості моделі (коефіцієнт детермінації) свідчить про те, що модель описує 95 % вихідних даних.

Таким чином, із зростанням кількості клієнтів банків та із зростанням кількості інтернет користувачів обсяг електронних платежів в Україні будуть збільшуватись за умови збереження існуючих тенденцій.

Список використаних джерел

1. Міщенко В., Махаєва О. Електронні гроші: поняття, стан українського ринку та перспективи розвитку. // Банківська справа – 2009. – №3(75) – 425 с.
2. Вісник Національного банку України. Випуск № 3. Березень 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=15141198>

ЕКОНОМІКО–СТАТИСТИЧНА МОДЕЛЬ ДЛЯ ФАКТОРНОГО АНАЛІЗУ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ

В. О. КОСТЮК, канд. екон. наук, доц., І. Є. ЮХНО, А. О. РУДЕНКО
*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

До найважливіших показників, що характеризують роботу будь-якого підприємства, ефективність його функціонування відноситься продуктивність праці. У системі узагальнюючих показників ефективності виробництва цьому показнику належить особлива роль. Це зумовлено тим, що продуктивність праці характеризує досягнутий рівень науково-технічного прогресу на підприємстві, сприяє збільшенню обсягу виробництва продукції, зниженню її собівартості і підвищенню конкурентоспроможності.

Зважаючи на це, актуального значення набуває дослідження і узагальнення теоретичних підходів щодо методики моделювання і факторного аналізу цього показника, тобто визначення впливу окремих чинників на його зміну. Основними завданнями такого аналізу є:

- побудова факторної моделі досліджуваного показника;
- розрахунок абсолютного і відносного впливу найважливіших чинників на його зміну, а також структури такого впливу;

– виявлення резервів підвищення ефективності використання трудового і технічного потенціалу підприємства та розроблення заходів щодо їх мобілізації.

Для вивчення впливу окремих чинників на зміну досліджуваного показника продуктивності праці необхідно правильно побудувати його факторну модель, яка не може бути довільною. Цей показник, як правило, рекомендується розраховувати за наступною формулою:

$$\text{Продуктивність праці одного працівника} = \frac{\text{обсяг виробництва продукції}}{\text{чисельність працівників}}$$

Ця формула не викликає будь – яких заперечень з точки зору побудови і розрахунку даного показника, однак виникають інші розміркування, коли мова йде про його факторний аналіз. Із приведеної формули ніби витікає, що продуктивність праці – це є наслідок (залежна перемінна величина), а обсяг продукції і чисельність працівників – причина (незалежні перемінні величини). Насправді це не так: продуктивність праці не залежить від величини обсягу виробництва продукції і чисельності працівників. Останні не зв'язані між собою як кількісний і якісний показники, оскільки ні один із них не розрахований на одиницю другого і тому вони не являються чинниками зміни рівня продуктивності праці.

В зв'язку з цим, пропонується використати для факторного аналізу продуктивності праці одного працівника наступну мультиплікативну економіко – статистичну модель цього показника, що представляє собою добуток таких чинників: питому вагу робітників у загальній чисельності працівників підприємства (структурний чинник), капіталоозброєність праці одного робітника (технічний потенціал підприємства), долю активної частини основних засобів (машин і обладнання) у їх загальній величині, капіталовіддачу активної частини основних засобів.

Приведена модель продуктивності праці повністю відповідає основному правилу індексної методології: розмежуванню чинників на кількісні і якісні. У цій факторній моделі кожний наступний чинник являється якісним по відношенню до попереднього, а кожний попередній є кількісним по відношенню до кожного наступного. Застосовуючи до згаданої моделі індексний метод факторного аналізу можна визначити абсолютний і відносний вплив окремих чинників на зміну продуктивності праці за будь –

який період роботи підприємства, дослідити структуру і закономірність такого впливу та обґрунтувати відповідні управлінські рішення.

АНАЛІЗ МЕТОДІВ ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

К. В. КУХТІН, асист.

Харківський національний університет міського господарства

імені О. М. Бекетова

katya.kuhtin@gmail.com

У ринковій економіці підвищення конкурентоспроможності підприємства зокрема і національної економіки в цілому є необхідною умовою для інтеграції країни в глобальну економіку. При цьому під конкурентоспроможністю підприємства розуміється як реальна, так і потенційна здатність підприємства виготовляти, реалізовувати і обслуговувати в конкретних сегментах ринку конкурентоздатні товари (послуги), що перевершують за якісно-ціновими параметрами аналоги та мають пріоритетніший попит у споживачів. Зазначимо, що проблема оцінки конкурентоспроможності підприємства повинна включати вирішення наступних проблем: вивчення запитів і переваг потенційних покупців; конструювання узагальненої моделі досліджуваної проблеми; формування загальних підходів до кількісної оцінки конкурентоспроможності підприємства, розробка методів, алгоритмів і процедур вирішення завдань, що відносяться до цієї проблеми.

Що стосується оцінки конкурентоспроможності підприємства, то вона проводиться з використанням спеціального інструментарію, що є сукупністю методів оцінки, використання яких на практиці обумовлене специфікою фінансово-господарської діяльності підприємства, галузевими особливостями і безпосередньо цілями проведення такої оцінки. Сьогодні розроблено і застосовується на практиці значна кількість методів оцінки конкурентоспроможності підприємства. Систематизований перелік методів оцінки представимо в таблиці 1.